

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Főpásztori intelm a nagybőjt idejére.

II.

B.) Mert megszívlelendő nagyon fontos kötelességet is ró reánk a nagy idők vérrel beirt tanúsága.

E nagy idők fontos kötelességei.

Egész szívemet, lelkemet áthatotta Szentséges Atyánknak világba kiáltó szózata: „Szenteljétek bőjtöt, hívjátok össze a sokaságot, gyűjtsétek egybe a népet, szenteljétek meg a gyülekezetet — rendeljétek bünbánati gyűlést”¹⁾ . . . és a világ üdvéért féltő gonddal örködő, imádkozó Szentatyával — ki a Szent Péter székesegyházban tartott első bünbánó istentiszteleten maga is résztvevő — esdő szívünk alázatával és hő bizalmával ostromoltuk a kegyelem trónusát, hogy a feltornyosult zivatark idejében könyörületeséget, kegyelmet, megkönyebbülést találjunk. S bár imádság most az ember egész élete s nem szabad megengedniünk, hogy lelkünkre vigasztalan csüggedés, aggodás, bánat súlya nehezedjék: — mégis, mivel sötét jövő vár az emberiségre a sok testvér-gyilkolás, rombolás s a nyomában járó fájdalom következményekben — főpásztori lelkem megeléve kérem kedves Testvéreimet, Gyermekeimet, hogy állandósít-

suk a bünbánati istentiszteletet; „hívjátok össze a véneket, gyűjtsétek egybe a kisdedeket és csecsemőket, a völégény jöjjön ki lakásából, és a mennyasszony az ő ágyából; a tornác s az oltár között sírjanak a papok, az Úr szolgálói, és mondják: engedj, Uram! engedj meg a te népednek, ne add örökségedet gyaláztatra, hogy ne uralkodjanak rajtunk idegen nemzetek.”²⁾ Az édesatya szeretetével kérem minden lelki gyermekemet: emelkedett lélekkel tekintsen égre fel s zokogva esdje: „Kelj föl Uram! segíts meg minket és szabadíts meg minket”³⁾ „Segíts ki minket a szorongásból.”⁴⁾ Legtöbb vágyunk legyen, hogy „a mi lelkünk az Urat várja,“ és vágyja epe-dő vágygal a vele való gyakori egyesülést: „mert ő segítők és oltalmazók, ha az ő szent nevében — isteni átalakító erejében — bizunk.”⁵⁾ Esdjünk szüntelenül: „bocsásd ki világosságodat és igazságodat, azok elvezetnek engem és elvisznek hajlékaidba”⁶⁾ — nyhet, megnyugvást nyújtó templomodba. — Mily nyugodt a legnagyobb bűnös is, ha bünbánó lélekkel „keresi az Istent a szorongatás napján”⁷⁾ s hallhatja a vigasztaló feloldó szavakat: „Mivelhogy bennem bízott, megszabadítom őt, oltalmazom őt; mert megismerte az én nevemet. Hozzám kiált, és én meghallgatom őt; vele vagyok a szorongatásban; meg-

mentem és megdicsőíttem őt.”⁸⁾ Mert bármily sok a bűnös ostora; de az Urban bízót irgalom veszi körül.⁹⁾ — Tehát csak esdjünk mindnyájan bizalommal „én pedig tehozzád imádkozom, Istenem! irgalmad sokaságába hallgass meg engem s könyörületes sokasága szerint tekintés reám”¹⁰⁾ s „mutasd meg nekünk könyörületed világosságát, hadd ismerjék meg, hogy nincs Isten, hanem csak te.”¹¹⁾ „te egyedül Hatalmas az egész földön.”¹²⁾

De földi viszonyainkból folyó kötelességek is háramolnak ránk. Szívleljétek meg ez irányban is hozzátok intézett kérésemet, intelmemet.

Mit tegyenek az itthon levők?

Az itthon maradt hitvestársak „tisztességesen viseljék magukat”¹³⁾; „újtók fedhetetlen legyen, az Úr törvényében járjanak;”¹⁴⁾ a házassági hűség megtartása s a háztartási követelményektől való tartózkodás legyen bizonyos vezekelési áldozat azért, ki ott küzd nélkülözések közt övéiért.

Az anyák az édesatya szívét és szemét is pótolva kettőzött éberséggel örködjének gyermekeik felett.

A gyermekek az örködő atyai szemek helyett ne feledjék a rájuk vigyázó isteni szemet.

A szomorkodó lelkek „Istenben he-

Oberth doktor.

egy minta kórházzól.

Irta Ádám Éva.

Azt hisszük magunkról, hogy nagyon jó szívünk van. Érező, résztvevő. Tényleg fel is sóhajtunk s érezzük is valamit mások bajai és szenvedései láttán. De hogy ez a részvét milyen sablonos volt, azt csak akkor tudjuk meg, mikor mi magunkat, vagy hozzátartozókat ér hasonló baj.

Mindig megmozdult a szívem, ha kórház mellett vitt az utam. De arról a belső világról, mely a betegek birodalmában viharzik, csak akkor lett fogalmam, mikor magam is bekerültem oda. Legkedvesebb betegünk, jó édesapám mellett virrasztottam ott négy egész hónapig. Akkor láttam, mi az, kórházban lenni! Kórházban, ahol pillanatonként, rettenetes küzdelmet vív két mindenséghatalom: Élet és Halál. Itt összpontosulnak a legnagyobb érzések.

Kinondhatatlan mély bánat, halálfélelem, reményvesztett lelkek, emberroncok vonsozják magukat ott. Lelkek, akik átélik az érzést, hogy élve onnan nem távoznak. Kínos verejték, halálfélelem ül az arc vonására s megáll a szívdobogás: mit mond az orvos? Az orvos, akit egészséges korában lekicsinyel a legtöbb ember: egyszerre nőni kezd a beteg szemében, nagygyá, rendkívülivé lesz, akitől második életét várja a halodó s képzeletében, rémült lázában egyet lát Isten és orvost. A négy hónap alatt szüntelenül ezt a nagy testi-lelki vergődést láttam. Ez a szó, hogy kórház: a legtöbb ember képzeletében összeforrot a rideg, szomorú halállal és nincs lelkiereje a betegnek, himni, bizni, remélni. Ezeket a hitetleneket sajnáltam legjobban. Ezek kedvéért írom e sorokat. Kötelességemnek érzem ezt, szenvedő embertársaim érdekében; s ha talán egyetlen csüggedt beteg fog a lelkével szavaimba kapaszkodni, nekem jutalom lesz az Isten-től.

Igen: a kórház egy külön világ. Legfőképp Isten jár ott. Látják, érzik a betegek. És van ott együttérzés, emberszeretet, egyenlőség, őszinteség. Ott nem lehet hazudni. A lelkek megnyílnak, lecsitulnak, a gőg ismeretlen. Támogatják egymást, biztatják. A kórházi köntöshen nincs rang, csak véres hús, beteg test, s itt tündöklök legfenségesebben az élet legszebb igazsága: az egyenlőség. A nagy, tragikus pillanatokon kívül, mennyi kedvesség, mennyi szép lelkiérzés virágozik egy kórház kapuján belül! Hogy rideg-e, vagy szeretetteljes az a szellem: mindenesetre az orvosok, az ápolók, a személyzett leghebbe bizonyítéka, amit nem lehet elleplezni, mert haj, csodás nagy érzékenysége van a betegek lelkének s érzi mit tesznek szívűt és mit kötelességből.

Ma már annyira belénk nevelik a mások iránti jóindulat kötelességeit, hogy többé-kevésbé minden kórházban megtaláljuk azt, de az emberszeretnek és belső kedvességnek oly megnyilatkozása-

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlók. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

lyezzek reménységöket, és el ne feledjék az Isten jótéteményeit és keressék az ő parancsait⁽¹⁵⁾.

Az elhagyott öreg szülők fohászokdjanak Istenhez, mert „az Ur szemei az őt félőkön, kik az ő irgalmában bíznak, és táplálja őket az éhségben.”⁽¹⁶⁾

A hadba vonuló katonák józan, tiszta szívet vigyének áldozatul, „mert nem hívott minket az Isten tisztátalanságra, hanem szentségre.”⁽¹⁷⁾

A harctérről sebesülten visszatértek ne éljenek vissza a megmaradt élettelle, s a nyert betegséget kedves poenitencia gyanánt fogadva, esdjenek: „mutasd meg Uram, csodálatos irgalmadat s ragadd ki lelkeket örök ellenségem kezéből.”⁽¹⁸⁾

A megbénultak éltök hátralévő részét zugalódás nélkül szenteljék a hazának, hazájuk önfelegett gyermekei helyett.

A haldokló katonák kérjék Istent, hogy az örök haláltól megmentse lelkeiket⁽¹⁹⁾; „íjjságodom vétkeiről ne emlékezzél meg”, „a te nevedért Uram! kegyelmezz bűnömnek; mert sok az”⁽²⁰⁾.

A holtat síratók felzokoghatnak: „szívem szorongatásai megsokasodtak; nézd Uram! gyötrelmemet, és bocsásd meg vétkeimet.”⁽²¹⁾

Az ellenség sanyargatása alatt nyugó, vagy tőlük megszabadult lelkek eképp könyöröghetnek: „előzzön meg minket a te irgalmasságod, szabadít meg Istenünk”⁽²²⁾ „Magasztallak téged Uram! mert föl-emeltél és nem hagyta örülni ellenségeimet fölöttem”⁽²³⁾.

Az egész társadalom pedig ne külsőségből, hanem szívből utánozza Krisztust az irgalmasság testi és lelki cselekedeteinek gyakorlásában; mert Krisztusban testvéreinkkel szemben kell ezt gyakorolnunk; „legyetek könyörületesek, mint a ti atyátok, ki mennyekben van”.

S kivált az atyátlan árvákra, kiket a háború az édesatyától is megfosztott, legyen gondja, a krisztusi felhívás alap-

ján: „ki egyet fogad be a kisuadek közül, engem fogad be”.

Mindannyian pedig hadba vonulók, lábbadozók és itthonmaradottak: „józanok leszünk, felöltvén a hit és szeretet páncélját, és sisakul az üdvösség reményét”⁽²⁴⁾.

Ha meggondoljátok, Szeretett Gyermekem! hogy kedveseitek mily sokat láznak, mily dermesztő, emésztő hideget szenvednek el, mennyi testi és lelki nélkülözésben élnek . . . talán nem is kell kérjelek, hogy enyhítsétek ezt gondoskodó szerető szívetek melegével.

A gyakori szent áldozás.

Leghálásabb lesz gondoskodástok, ha szeretteitek helyett is imában, az Ot-társiszség gyakori vételében még buzgóbbak, állhatatosabbak lesztek. Mindnyáján a kegyelem állapotában éljétek; mert csak a kegyelem állapotában végzett imák, jócselekedetek lesznek érdemszerzők s nyerne meghallgatást az irgalmasság előtt. Isten csak „az igazra tekint kegyesen le”⁽²⁵⁾. Ne csak így keseregjünk tehát: „véteztünk”, hanem „keljünk is ki bűneinkből”.

Ne mulasszuk el még egy fontos kötelességet, ami Krisztus igaz követőivé emel fel minket: imádkozunk naponként minden haldoklóért — az ellenünk harcolt haldoklókat is belefoglalva, hogy a kegyes és irgalmas Jézus — a lelkek szeretője — legyen irgalmas mindazokhoz, kik a halálal vívódnak s naponként elhunynak.

Befejezés.

Kedves Híveim! Van mit tennünk; unalom nem ülhet a lelkekre.

„Ime elétek adtam az áldást és az átkot: az áldást, ha engedelmeskedtek — s az átkot, ha nem engedelmeskedtek a ti Uratok Istenetek parancsainak”. „Mert ha megtartjátok a parancsokat, hogy Istenetek szeresétek és szolgáljátok neki teljes szívetekből és teljes lelketekből és az ő utjain járjatok, minden

hely, melyeket lábatok tapod, tiétek lesz”⁽²⁶⁾.

„Legyetek azért bátrak és erős szívűek. Bizzatok és ne rettegjétek”⁽²⁷⁾. Könyörögtetek az Úrhoz a kegyelem e nagy idejében: „Isten! megharagudtál, de könyörülj is rajtunk”. Megrendítetted a földet: gyógyítsd meg romlásait”⁽²⁸⁾. — „Szeressétek az Urat, mert igazságot keres az Úr”⁽²⁹⁾. Oh sokan keresnek majd Istent, de nem találhatják meg, mert a türelem és hosszú várakozás ideje lejár.

„Térjétek tehát Istenhez teljes szívetekből, bőjjétek és sirással és jajgatással. És szaggassátok meg szíveteket, és térjétek a ti Uratokhoz. Istenetekhez, mert ő kegyes és irgalmas és legyőzi a gonoszságot”⁽³⁰⁾.

S „szeressétek felebarátotokat, mint önmagatokat; jól tegyetek azokkal is, a kik titeket gyűlölnék”⁽³¹⁾; becsüljétek meg magatokat — Krisztusért.

S ha életeteket kell is feláldoznotok a közjóért, tekintsétek bizalommal Üdvözítő- Megváltónkra, s „ha életet akartok nyerni Krisztusban, ne féljétek a haláltól Krisztusért”⁽³²⁾, mert a földiektől „elválni és Krisztussal lenni, mindeml jobb”⁽³³⁾.

Az elválás ügyis előbb- utóbb bekövetkezik — és ritkán ily dicsőséges martírsággal és jó előkészítéssel az örök boldogságra.

Pedig az tulajdonkép az Isten akarata, a ti megszentülésetek⁽³⁴⁾; mert nem rendelt minket az Isten haragra — el-kárhozásra —, hanem üdvösség elnyerésére. Azért „mindenben halát adjatok; mert ez az Isten akarata”⁽³⁵⁾.

Tehát „igyekezzetek csendességben élni, és dolgaikban eljárni, és munkálkodni kezeitekkel . . . és tisztességesen viseljétek magatokat”⁽³⁶⁾.

„Kérünk továbbá titeket, feddjétek meg a nyugtalankodókat, vigasztaljátok a félénk szívűeket, gyámolítsátok az

sait láttam a segesvári kórházban, hogy mintául állítom azt.

Erdélyben olyan nagy hírneve van ennek a kis kórháznak, hogy a legkisebb zúgban is öntudatlanul érzik, hogy ott valami nagyobb, szebb, jobb mint másutt s benne van a köztudatban a segesvári kórház magasabb rendűsége. Nézzük közelebbről e híres kórház adatait. Nem lesz felesleges munka, hiszen ezer meg ezer beteg keresi fel az ország minden részéből kikerülő lelkis könnyebbséget szerez egy kis előzetes tájékoztatás.

Maga a kórház új és modern. 1894—96-ban épült. Nagyküüllő vármegye szervezte s az is tartja fenn. Évente körülbelül 6000 beteget kezelnek.

Hegyek alatt, erdők alján fekszik a kórház területe. Üde, gyönyörű természeti környezetben. A járvány pavillon és az elmebetegek háza, valamivel távolabb, ugyisintén a hullaház, mely előtt játszik a napsugár a szép gesztenyefákon.

Nyolc orvosa van a kórháznak, kettő kivételével mind a harctéren vannak. Köztük nem egy, kinek hírneve szintén ismeretes az erdélyi részekben, mint pld.

Leonhard főorvos. Egyáltalán csak teljes lelki harmoniával, együttműködő közös jóakarattal, nagy lelkiismeretességgel s emberszeretettel lehetett odahatni, hogy egy vidéki kórház olyan hírnévre jusson mint a segesvári. Nem a csatások, nem Petőfi szobra, hanem a kórház az, melyről az idegennek is tudása van. Szinte példátlanul álló dolog, hogy egy vidéki kis kórházba százával és ezrével jöjjen az idegen, sokkal nagyobb városokból, hol kórházak, klinikák, szanatoriumok vannak.

Allandóan vannak betegek ott az ország minden részéből. Feltűnően sok Dél-magyarországról, Szeged, Szabadka, Temesvár vidékéről, Kolozsvárról, Budapestről, Bukarestből, Romániából, Moldovából, Bukovinából, sőt jött beteg, négy hónapi ott tartózkodásom alatt Németországból, Svájból és Olaszországból, Amerikából és szinte hihetetlenül hangzik, de adatok igazolják, egy még Indiából is. És ezeket a messze idegeneket mind egyetlen név varázsa viszi oda: Oberth dr. Hogy ki ez az ember, azt nem írhatom le, nem sérthetem meg vele ennek a nagy léleknek csodás érzékenységét és szerénységét, csak azt mondom: ha valaki ma

elkiáltaná a jelszót: szobrot Oberth dr. nak! — ha mindenki csak filléreket adakozna, a kiket valaha meggyógyított, s a kik halálal ejtik ki a nevét: az a szobor egyszerre, varázsszóra emelkednék Sege-svárv terén.

Egy egész országrész tudja, ki az az Oberth. A kórház igazgató-főorvosa. — mondja az irás. Magáról az emberről én nem merek beszélni. De gazdagabbnak, nagyobbabbnak érzem magamat, mióta ismerem. Nem beszélhetek róla úgy, amint tudnék, de engedje meg nekem Oberth dr., hogy elmondjak egyet-mást azoknak, kik névleg ismerik őt, ezt a csodálatos szűkszávu, érdekes egyéniségű embert. Hiszen a közönség naiv és hálás, a kiválasztottakról szeret hallani.

Hogy Oberth doktor tudása mekkora, azt orvostársai ismerik el és hirdeti ezer meg ezer meggyógyult ember Magyarországon és azon tul.

Európai hírvő operateur. Csak az a különbség közte és más nagyok között, hogy címe nincs. Se nem báró, se nem méltóságos, csak egyszerűen: Oberth dr. Nem jár auton és fényes hintón. Éjjel su-

erőtleneket, legyetek békétüréssel mindenekhez!"²⁸

Meglásátok, hogy rosszért rosszal senki ne fizessen, hanem mindenkor jóval legyetek egymáshoz és mindenkinek!"²⁹ „Senkinek semmijét ne kívánjátok; senki meg ne nyomorítsa — jogában meg ne sértse — se meg ne csalja valami ügyben atyafiát . . . mert boszút áll az Úr mindekéért!"³⁰)

Szívetek tisztaságában „örkődjétek tehát!": mindenben „mindenkor örvendezetek". „Szüntelen imádkozzatok!"³¹)

Szent akaraton megnyugvó átható lélekkel esdünk Uram! midannyian: Hallgasd meg Isten könyörgéseinket s lelkünk sebére nyujts balzsamot, hogy bocsánatot nyerve, áldásodat élvezheszük, a Te szent Fiad a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Kelt Gyulafehérvárt, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján, az Úrnak 1915. esztendejében.

1) 2) Joel 2. 31) Zs. 43. 4) Zs. 59. 5) Zs. 32. 6) Zs. 42. 7) Zs. 76. 8) Zs. 90. 9) Zs. 31. 10) Zs. 68. 11) Eclli 36. 12) Zs. 82. 13) I. Tess. 4. 14) Zs. 118. 15) Zs. 77. 16) Zs. 32. 17) I. Tess. 4. 18) Zs. 16. 19) Zs. 32. 20) 21) Zs. 24. 22) Zs. 78. 23) Zs. 29. 24) I. Tess. 5. 25) Zs. 10. 26) Máz. V. 11. 27) Zs. 30. 28) Zs. 59. 29) Zs. 30. 30) Joel. 2. 31) Mát. 5. 32) Sz. Ágost. Tract. 51. 33) Sz. Ambr. Lib. 2. 34) I. Tess. 4. 35) U. o. 5. 36) I. Tess. 4. 37) 38) U. o. 4. 39) U. o. 5. 40) Zs. 10.

Levelek a haretérről.

Az északi haretérről következőket írja egy Erdélyben jól ismert zászóló: „Huszárjaim valamenyen székelyek, hősök a szó legnemesebb értelmében és vallásosak.

Igazán sok öröömöm van bennük. Itt az ellenség földjén, az ittmaradt szegény lengyel lakosságot töltik telhetően gyámoltják, sokszor utolsó falat kenyerüket megosztják velük, de szereti is mindenki a székely huszárokat. A mindenünnen jövő jó hírek anyira fölvillanyoztak valamennyűnket, hogy alig várjuk, hogy mehessünk már előre."

han be a betegeihez 12—1—2 órákor. Kétszer, háromszor egy éjjel. Lopva lesi beteget lélegzetét, lábujjhegyen, halkán lép be, éjjeli lámpa halvány világa mellett is, senkitől ellen nem őrizve, a mint belép az ajtón, leveszi kalapját. Ez az önkénytelen tiszteletadás az alvó betegeknek, oly magas lelkifinomságról beszél, hogy könyvet csal a betegek szemébe és tiszteletet minden intelligens ember lelkébe. 12—1—2 órákor fekszik le, akkor is, mikor nincs éjjeli műtét. Addig boncol, tanulmányoz. Elég neki 3—4 órai alvás. Az állatokat és virágokat kiválóan szereti és százával tenyészti.

Minden gondolata a kórház, vagyont áldozott már névtelenül, csendben, hogy építse, fejlessze az ő kicsiny kórházát. Épen ilyen csendben áldoz és tehetséges orvosnövendékeket tanít. Abban rejlik Oberth doktor legfőbb varázsa, mert érzi, látja minden beteg, hogy a névtelen szürke koldus betegét éppen azzal a megható jóindulattal és idegpusztító lelküismeretességgel kezeli, mint az arisztokratát. Ralognak érte a betegek. Érzi a kevesebb intelligenciájú beteg is, hogy a kimért szűkszavak mögött Krisztus eleven szere-

A déli haretérről pedig írja katona papjaink Benjaminja: „Febr. 4-én téli sapkával a fejemen miséztem (Csak a Ritus kongregáció ezt zokon ne vegye!) s mégis kissé meghültem, oly kemény hidegek járnak. Az együttérzés táborunkban oly példás, hogy ha egy közlegényt temetek, tisztok éneklék velem felváltva a zsoltárokat és főhadnagy tart a népfelkelő egyszerű sirja felett kolleghiális búcsúbeszédet.

Ha katonáink között lehetek, hidegben is melegen van.

Valahányszor hozzájuk szólhatok s említést teszek a távol hagyott otthonról, a hűségben várakozó hitvesről, az imádkozó árva-jelöltekről előkeresik öreg népfelkelőim megviselt zsebkendőiket s míg egyik kezükkel tartják puskájukat, a másikkal törülgetik könnyeiket. S ilyenkor úgy érzem, hogy mégis csak szép ez a keserves tábori élet."

A kolozsvári Szent Imre egyesület egyik volt buzgó elnöke pedig a haretéren kapott sebeitől felgyógyulva így ír: Örömmel tudatom Püspök Atyámmal, hogy abban a szerencsében részesültem, hogy ismét a haretéren mehetek hazámat védeni. Mint szakaszparancsnok lettem beosztva és e hó 20-án reggel 3-25-re van jelezve az indulás.

Öszinte nyugalommal nézek közel jövőm elé. Számot vetettem magammal, rendbe hoztam lelkem ügyét és így elkészülve mindenre tekintek az elkövetkezendők elé. Az átélendő szenvedéseket örömmel várom, hogy felajánlhassam a Mindenhatónak vezeklésül eddigi életem tévedéseit."

Állítsunk fel templomi könyvestáblákat!

Az „Alkotmány" febr. 14-iki számában dr. Robitssek Ferenc a fenti címen igen éltrevaló eszme meghonosítását ajánlja.

Nehéz idők járnak az evangéliumi vettésre. Hívünk lelkét minden téren megfertőzik gonosz szóval, erköletlen irással. Oda jutottunk, hogy bennünket, katolikusokat mindenki büntetlenül bántalmazhat, hogy

nincsen bátor közönségünk, amely sikra merne szállni igazunkért és holmi mosdatlan szájú vallásgyűlölő, Egyházzalázó nyaka közé csapna a jogos harag büntető ostorával. Oda jutottunk, hogy még e történelmi napokban is gyalázzák a kath. intézményeket, melyek pedig sokszor erejükön felül áldoznak a haza oltárára. Mindenki belénk botlik és mindenki nyelvet ölt felénk. Miért? Talán sokkal rosszabbak vagyunk, mint mások!?

Ennek oka semmi egyéb, mint kath. közvéleményünk hiánya! Míg mások iparkodnak eszméiket elterjeszteni minden módon, mi — Istenem alig merem leírni — csak immel-ámmal teszünk valamit. Míg mások hatalmas tábort szereznek maguknak, mi alig rendelkezünk egy — pár bátor harcossal. Lehetetlen, hogy ez tovább is így maradjon. Szinte létfeltételünk, hogy magunk köré gyűjtsük mindazokat, akiket a kor átkoszszelleme eltávolított tőlünk. Ennek a harcoss gyűjtésnek, ennek a hath. közvélemény megalapozásának egyik igen hatékony és praktikus eszköze a templomi könyvestábla.

Ne gondoljunk nagy dolgra. Az egész abban áll, hogy a templom valamely könnyen hozzáférhető részén felállítunk egy u. n. könyves táblát, amelyre felvilágosító, tájékoztató, hit és erkölesi tartalmú füzeteket helyezünk, melyeket a hívők tetszés szerint megtekinthetnek és amelyek legjobban megfelel igényeiknek, azt megveszik, vagyis az érte járó összeget az ott levő perselybe dobják. A könyvestábla igen egyszerű szerkezetű. Egy körülbelül 90 cm. hosszú és 60 cm. magas deszkaalakra 20 cm. távolságban egy 6 cm. léccet szögelünk három sorban. Hogy a léceken álló füzetek le ne essenek, a tábla hosszában minden léccel felett 7—8 cm. magasságban vékony papálcikát alkalmazunk. A legalsó részen perselyt helyezünk el, hogy oda tegyék a pénzt. A tábla fölé a következő figyelmeztetést ragasztjuk: „Az itt elhelyezett füzeteket szíveskedjenek megtekinteni, a füzetelőt megtartani és annak — a füzet jobb sarkán jelzett — árát a perselybe dobni. A templom-

tete él. Mindig nyugodt, egyenletes, csöndes modora, benső kedvessége: orvosság a betegnek. Ezzel a nagy elismeréssel szeretik orvosánsai, a kórház minden alkalmazottja és minden betege.

Naiv fantáziával népdalokba foglalják, sok változatban megéneklék a lábadozó betegek és ápolók. Oberth doktor nem is tudja ezt, neki nincs ideje efelét hallgatni. Szalad, fut, éjet-napot nem ismerve, felelősségteljes, idegölő rettenetes munkában száz és száz beteghez. Most itt, majd amott látjuk amint segédorvosával, a poéta-lelkű, finom kis Hetzel doktorral szalad beteg-től-beteghez, soha nem csökkenő türelemmel, Istentől adott szeretettel.

Oberth doktor mindössze 50—52 éves. Fia a medgyesi evang. nagy papnak. Felesége pedig egy szász író-költő nagytehetségű lánya, egy nagy intelligenciájú, sugárgzó értelmű jószág asszony. Két fiuk: orvosnövendék Berlinben vagy Münchenben. Vajha örökölnék az apa nagy talentumát!

Társaságra, magánéletre nem ér rá Oberth doktor.

Egész élete másé. Grácban és Bécsben volt, mielőtt Segesvárra került. Bár alkal-

ma lett volna, sohasem hagyta el Magyarországot. Irása csodálatos és jellegzetes, ha önfeledten ír. Sorai felfelé iramodnak és rápillantva csupa vízszintes hosszú vonalokból állanak, a betűknek árnya sincs benne. Ezeket a hosszú vonalokat a felesége mind ki tudja olvasni, átírja s úgy kerülnek nyilvánosságra. A keze? Külön tanulmány! Ezereknek adta vissza az életet!

Külső vonások ezek — tán naiv is, de jellemzők — egy orvos életéből. E vonások mögött egy nagyszabású nemes lélek él csendben, örök munkában. Ez a megfeszített, emberföltötti munka tette híressé messze földön a vidéki kis kórházat, ott Petőfi sirja mellett, hol a hegyek alján egy kis városban egy európai hírű sebész végzi fenséges, csöndes, imádságos, teremtő munkáját, éjjel és nappal, mint egy emberföltötti lény. Nincs neki címe, rangja: Ó Oberth doktor! Ember! Igaz Ember s ez a legtöbb, mit valaki elérhet földi életében.

Használjunk hadisegély postabélyeget!

látogatók becsületességében feltétlenül meg bízunk a templomgondnokság. Az egész elő-állítási ára nem több, mint 10—15 K. A füzetek 20—30 fillér értékűek. Lopástól ne féljünk, annyira még sem gonoszok az emberek, hogy a templomból lopjanak, még hozzá ilyen kis értékeket, melyeket eladni alig lehetne. Ha megpróbálnak, hamarosan rajta kapnák őket!

Robitsek három évi tapasztalatára hivatkozik. Az egyetemi templomban az első évben 2542 füzet fogyott el, a másodikban 4457, a harmadikban előreláthatólag 6000. Látni való, hogy az érdeklődés folyton nő, hűveink veszik a füzeteket csak könnyen hozzáférhetővé kell tenni azokat!

Megjegyezzük, hogy a jövő alkalommal bővebben fogunk szólni a füzetekről. Minden érdeklődőnek szívesen szolgálunk útmutatással, füzetek beszerzését is készséggel vállaljuk, ha szerkesztőségünkhez fordulnak. Együttal kérjük, hogy minden enemű kísérletről értesítsenek bennünket, hogy közzévé mások buzdításaira szolgáljon. Addig nem nyugszunk, míg itt nálunk is meg nem honosítjuk minden templomban.

Ahol kongreganisták vannak, ott a fűd plebánus úr vezetésével ők gondoskodhatnak a templomi könyvestáblákról. Nagyon szép és hasznos apostolkodási tér nyílna számukra!

Nagyon kérünk mindenkit, hogy méltassa figyelmére Robitsek úr eszméit és segítsen megvalósítani ezen legbiztosabb és legegyszerűbb módját a kath. közvélemény megszilárdításának és terjesztésének Magyarországon, ahol arra talán sohasem volt alkalmasabb az idő, mint most.

Ha másoknak szabad minden eszközt felhasználni eszméik elterjesztésére, akkor nekünk nemcsak szabad, hanem szoros kötelességünk is a templomtáblák felállítását!

Vöröskönyv.

II.

8. A berlini, római, párizsi, londoni, szentpétervári és konstantinápolyi cs. és kir. nagykövethoz, Wien, 1914. júl. 22. A szerb kormányhoz intézett jegyzék közlése. E jegyzék kommentárja, melyben a monarchia ellenes szerb üzemek és fondorlatok kapcsán kifejtettek az okok, melyek miatt a cs. és kir. közös kormány Szerbia kihívó magatartásával szemben annyi békétürest tanusított.

9. Gróf Mensdorffhoz Londonban, Wien, 1914. júl. 23. A szerb kormány semminemű intézkedést nem tett a szarejevói merénylet Belgrád felé vezető nyomainak felderítésére, sőt inkább ezek eltüntetésére törekedett. A Szerbiával szemben emelt követelések rövid határidőhöz kötése mellőzhető volt, nehogy alkalom nyújtassék a cs. és kir. közös kormány előtt hosszú évek tapasztalati alapján eléggé ismeretes szerb halogató fogásokra.

10. Gróf Mensdorfftól, London, 1914. júl. 24. A Szerbiához intézet jegyzék közlése Sir E. Grey-vel, ki a rövid határidőhöz kötéssel szemben s az európai békére lehető visszahatás miatt aggályának ad kifejezést. Kifejtése a cs. és kir. közös kormány álláspontjának. Legelőbb vagóbb érdekeinket védelmezzük s a Szerbiával szemben eddig mindenkor tanusított előzékeny magunktartása teljes balsikerrel járt . . .

11. Gróf Széchenyi-től, Páris, 1914.

júl. 24. Közlése a Szerbiához intézett jegyzéknek s kifejtése a cs. és kir. közös kormány álláspontjának: Oly kérdéssel van szó, melynek Ausztria-Magyarország és Szerbia közt közvetlenül kell elintéztetnie, a szerb aknamunka által évek óta okozott nyugtalanság megszüntetése azonban általános európai érdek. Az ideiglenes francia külügyminiszter kerüli Szerbia magatartásának bármilyen szépitgetését vagy mentegetését.

(Folytatjuk.)

Germania docet.

Sokszor hallottuk ezt az önértékes kijelentést különösen a német katolikus nagygyűlések alkalmával és ha örültünk is a hatalmas eredményeknek, mégis szívünk mélyén ott ült a szégyen, hogy még mindig a németektől kell tanulnunk és pedig sokat kell tanulnunk.

Most a háború újból megtanított arra, hogy a németek jó mesterek. Tanulhatunk is és kell tanulnunk tőlük.

Előszörban a hadsereg szállítóknak szól a nóta. Németországban nincs panama, nincs szikkasztás, nem szállítanak papírtalpu bakancsot a katonák részére. Csak egyszer történné meg ott az effajta üzérkedés, tudom hogy magát a szállítót állítanák oda a felméterés hóbán és vele próbáltatnák ki, mily kellemes az elázott talpu bakancsban három hétig gyalogolni.

Az élelmi szerek szállításánál sins visszaclés. Amit a hadsereg részére megvásároltak, az a hadsereghez el is jut. De német szövetségeseinknél csak derék, vérbeli németek a szállítók, kik hazafias szívet, áldozva szállítanak Germania docet, de mi nem tanulunk.

Az élelmiszerek közvetítői is — de azokról nem is szólnak. A galíciai kellemetlen menekültek, kik Budapestten fölveszik a hatósági segélyt és a szegény özvegyek és árvák szája elől eluzsorázzák a lisztet ugyancsak érdemes téma az elmélkedésre, s különösen annak megfontolására, hogy Németországban miért nem történnék effajta dolgok és miért épen csak a mi tejjel-mézzel folyó dus Kánnánunkban, Germania docet, de mi nem akarunk tanulni.

A gazdasági téren is sokat tanulhatnánk Germaniától. Először a takarékoságot, Német lapók sokszor tettek már szemrehányást, hogy a budapesti közönség nagyon szívesen sőt oktalanul szívesen látja a német katonákat. Egész éjjelen itatják, különféle mulatságokba viszik őket s így rövid idő alatt elpuhulnak, a haretér fáradalmainak viselésére alkalmatlanok lesznek. Egyik ücsém a porosz sziléziai Reichensteinban feküdt sebesülten hat hétig. Később Prágába került; tőle tudom, hogy a németek a betegekkel is igen jól és katonásan bántak. Rendes gyógykezelés, rendes étkezés, rendes felügyelet. Az orvos lelkiismeretesen utána nézett minden betegnek és senkiről sem mondotta elős tekintetre, hogy szümulál. A németek nem mulatnak, nem lumpolnak és ebben is tanítani akarnak miiket, mert most minden túlfogyasztás, minden fölösleges vagy luxus kiadás bün a nemzet ellen.

A termelésben is a németek tanítanak, Olvassuk, hogy a gyakorló tereket szántják fel és azokat is bevetik buzával, rozsossal

vagy zabbal. Mi nálunk még óriási területek hevernek kihasználatlanul.

Hogy a legszűkebb körben maradjunk mindjárt itt a mi ósrégi fejedelmi városunkban kertek állanak egészen víz alatt. Az állomás környeke teljesen terméketlen. A villanytelep előtti rét, az Orbán tó környéke, s a Királykut felgyülemlett víze olyan területeket foglalnak el, melyek kellő megművelés mellett elegendő buzatermeléssel láthatnák el Gyulafehérvár lakosságának legalább felét.

De lát a jelzett területek víz alatt állanak és a lecsapolás nem sikerül. Hogy víz alatt állanak, az sajnos — igaz. Hogy a lecsapolás nem sikerülne, ha alaposan hozzáfognának és kitartóan folytatnák a munkát az alig hihető. Természetesen nem kell mintjárt abban hagyni a munkát, hanem energikusan folytatni. Még pedig kétféle irányban. Először tervszerűen évről-évre 10—15 hold területet feltöltetni. Másodszor a megkezdett lecsapolásokat szintén folytatni és a vízmentesített területeket megfelelő töltésekkel védeni hogy újabb áradás esetén is a víz megkímélje őket. Ilyen céltudatos és kitartó munka azt fogja eredményezni, hogy husz év múlva a város közvetlen közelében lesz 2—3 száz hold prima föld és ugyan annyi lecsapoló ár terület, melynek évi hozama 32—40 ezer koronával növelné Gyulafehérvár lakóinak anyagi jólétét. A németek hasonló dolgokat már régen megtették, Germania docet. A szövetségi hűség nemcsak a jelvények viselésében, hanem sokkal inkább az okos dolgok eltanulásában és megvalósításában nyilvánul.

—r.—I.

Jóteknycélú hangverseny.

Napjainkban mindinkább aktuális lesz a bevonultak családtagjainak s özvegyek, árvák segélyezésének kérdése. A magyar társadalom felfogva a kérdés fontosságát s égető voltát, — az állammal karöltve, — készséggel lépett a sürgős ügy szolgálatába.

Ezt láttuk Gyulafehérváron, az Uránia nagytermében február 20-án, szombat este megtartott hangversenyen is, melyet Honigberger Zelma brassói zongoraművész az 50-ik gy-ezred zenekarának közreműködésével rendezett.

A hangverseny műsora a legválogatottabb s klaszikusan felséges darabokból volt összeállítva: Beethoven, Haydn, Schubert, Wagner nagyszerű alkotásai voltak műsoron, melyek Honigberger Zelma s illetve a katonazene keze alatt tökéletesen kifejezésre jutottak.

Az est műsorát a katonazene nyitánya vezette be. A szünni nem akaró taps után Honigberger Zelma lépett a lámpák elé. A bájos kellemes megjelenésű művésznő viharos taps fogadta. S mikor a zongora előtt elhelyezkedett, a felcsigázott kíváncsiságú közönség ábitatszerű csendben várta a művészet, a tudás megnyilvánítását.

A közönség nem csalódott, Honigberger Zelma vérbeli művésznő. Tökéletes rutinirozottsága van az érzelmek minden fázisában. Pompás hangulatfestés, a melankolikus s szentimentális részleteknek az előszóig való nagyszerű visszatükröztetése, valamint az erőteljes érzések tökéletes kifejezésre juttatása, s a technikai

oldalt is tekintve meszeszerű gyorsaság produkálása s egyéb fel nem sorolható vonások azok a tulajdonságok, melyek művésznővé avatják.

A közönség élvezettel hallgatta minden műsordarabját s lelkesen tapsolt a házigazda patronusának, a tisztikar pedig gyönyörű virágkosárral kedveskedett a vendégnek.

A műsoron váltakozva szerepelt ezután a katonazene s a művésznő. Szinte felesleges megjegyezni, hogy a közönség változatlan gyönyörrel élvezte mindenik műsor darabot. A műsor utolsó számúal a katonazene meglepetéssel is szolgált: Hatalmas szövetségesünk „Wacht am Rhein” himnusa után a felséges muzsikájú „Gott erhalte”-t játszotta el, végül pedig mindnyájunknak forró imáját a magyar himnust adta. A közönség mindháromat állva hallgatta végig s befejezésük alkalmával lelkesen tapsolt. Ezután katonazene mellett az Uránia még néhány vetített képet mutatott be, mely után a hangverseny véget ért.

Baár Tibor.

Indítvány a tavaszi koronához.

A hetvenes évek elején, mint kis gyermek alig vártam az újévben megjelenő kalendariumot, mert oly szép bajszos, szakállas bácsik voltak abban láthatók, jó apám, mint 48-as honvéd elmagyarizgatta nekünk, hogy ez a kép Bémápol, a másik Kossuth Lajos, a harmadik Batyáni L. és a többi és a többi 48-as nagy honfiak. Én telve a gyermeki kíváncsiság minden vágyával, kérdeztem azokról a nagy emberekről, kikről nekem akkor még fogalmam se volt, s el nek-e most?

Azán, mint deákocskák és nagyobb deák mindig a történelmi nagyok képét magába foglaló könyveket olvastam a könyvtárakból: s emez ideális nagy honfiak arcképéről egész történelmet alkottam lelki szemem előtt, akik hazánk szent földjét sok szenvedés, nélkülözés között, sőt életük árán évszázados küzdelmek között megvédték folyton a támadó sok féle ellenség ellen.

Most ismét új történelem előtt állunk: oly történelem előtt, melyhez hasonló nem volt. Ott küzdenek a milliók ellen áldott hazánk minden rangú, állású, korú hős fiaink a haremezón, kik halálmegvetés között, mint anyai oroszlan védi — drága szövetségünkkel — a galádul megtámadott hazát s benne minket és mindenünket.

Az az arcképesarnok sokat és mindent mondó történelem adja nekem azt a gondolatot, hogy a mostani nagy időkben, a harcok között, de idehaza hasonlóan munkálkodó paptestvérek arckép csarnoka nem lenne-e a jövő papi nemzedeknek egy-egy önmagából és önmagáról beszélő történelem, melyről utódaink tanulnák a jövő történelem fonálát tovább fűzni és irányítani.

Nagyon szép indítványok vannak már előttünk letéve; én ezekhez még ohajtánám a következő indítványt csatolni, kérve a tavaszi koronákat kegyeskedjenek azt tárgyalni és elfogadni.

Mondja ki a koronagyűlés, hogy a jelen dicsőséges háború szerencsés és győzelmes befejezése után minden egyes esperesi kerületben most és akkor működő paptársról

csoportharcot fog készíteni; természetesen a harcban küzdő testvéreink katonai uniformisban bemutatva. Az így elkészült arcképesarnok 1—1 példányát megküldi Gyulaférvárra, akár az Aula, akár a papnevelde vagy Múzeum részére, hogy lássa a jövő nemzedék, kik küzdöttek és dolgoztak a jelen dicsőséges háború folyamán. Kérem addig is jelen indítványomhoz bárkinek — talán még bővebb módosítással hozzászólni.

Szászfenes, 1915. február 20-án.

Lőrincz Sándor,
plebános.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** A király Herceg Lajos 12. árckász-zászlóaljbeli főhadnagynak — a harcúterén szerzett érdemei elismerésül, — a katonai érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta. — Gratulálunk!

— **Kinevezések.** Fodor Nándor tordai s. lelkész Kajántóra, Nyirő József besztercei s. lelkész Küdőre lelkésznek nevezetett ki. Balázs Lajos s. lelkész Nagykásonból Tordára helyeztetett át. Radványi József besztercei s. lelkész lett.

— **A kolozsvári róm. kath. főgimnáziumban** a szokásos évi szentgyakorlatot ez évben is megtartottuk. Február hó 17-én volt a bevezető szentbeszéd, melyet P. Péntes István S. I. tartott a lelki megújulás után epedő ifjúságnak s 21-én reggel a befejező beszéd az elvett sok kegyelmek, melyben Péntes atya és Vezér dr. vezetése által részesült a napokban is az égi javakért komolyan munkáló ifjú sereg. Közben három estén a férfi közönség is vágott a megnyugtató égi vizsga után e történelmi nagy napok kapcsán S. P. Péntes a szenvedő s megdicsőült Jézust állítá elénkbe. Február 22-től a Marianum, 25-től az Oltáregyesület részesült a lelki szentgyakorlatok kegyelmeiben.

— **Kolozsvárról írják:** Márc. 15-én a szinkörben nagyszabású és magas színvonalú ünnepélyt rendeznek a Vörös Kereszt és a Vörös Félhold javára. Az ünnepi beszédet dr. Fejér Gerő tb. kanonok, státusunk referense tartja, kit erre kiváló szónoki tehetsége, fenkölt lelkülete és szeretetre méltó egyénisége ajánlanak. Jegyeket előre lehet váltani az Emke főtitkári hivatalában.

— **Dicséretére legyen írva** a katonaságnak, a vár tisztántartására mindent megtesznek, küzdenek a sár ellen is. Az egészségügyi csatorna hidjáig (a sóhajok hidja!) meg is látszik a katonák munkája.

— **A várbán és városban** több háztulajdonos elhatározta, hogy udvarukban minden talpalatnyi földet zöldség félekkel fogják beültetni s erre a készületeket már meg is tették.

— **Derek állomásfőnökünk** szivességéből ezentúl hozzuk állandóan a vonatok járását s az esetleges változásokat. Ugy hisszük ezzel olvasóinknak szolgálatot teszünk.

— **A rendőrség** a legerélyesebben üldözi az élelmiszer uszorásokat, elzárással, pénzbírsággal sújtja őket, de így sem bír a kenyéruzsorával. A városi tanács ezérrel határozta, hogy márc. 1-től a város fogja ellátni a pékeket liszttel. A kenyér árát hatóságilag állapítja meg: egy kiló kenyér 48 fillérenél drágább nem lehet — Szabadkán.

— **A hadügyminiszter alkoholtiltalma.** A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki,

amellyel megtiltja a vasúti vendéglősöknek és italméréseknél, hogy a vasútállomásokon átutazó katonáknak bármiféle szeszestalt adjanak. Még teát sem szabad kiszolgáltatni rummal. Alkoholtartalmú italt csupán törzsvorosok külön engedelmre vagy magasabb parancsnokságok rendelete alapján szabad a vasútállomásokon a katonáknak adni. Bizonyára hazánk jól felfogott érdeke vezette a minisztert ezen rendelet kibocsátásánál, mert tudvalevő, hogy az alkohol a harc-képességet gyöngíti. Jó lenne, ha idehaza is alaposan szabályoznák a pálinka korlátlan árusítását.

— **Aranyat-vasért.** Folytatólag a következő tárgyak érkeztek be: Fuglár Andor káplár egy ezüst gyűrű, Tobis Józsefné 3 K, Meisner Fani egy arany gyűrű, Kovács Erzsébet egy ezüst bross, Csisznák G. 3 K, Dr. Erdélyi István egy arany gyűrű, Kelen Henrik 3 K, Vass János két darab ezüst karika, Salamon Mátyás egy ezüst gyűrű, Szabó Kálmán egy ezüst gyűrű, Reichenauer Józsefné egy arany fülbevaló, Reichenauer József egy arany gyűrű és egy régi ezüstpénz, Prohászka Viktor egy arany gyűrű, Gróza Melánia egy arany szív és fülbevaló, Jendrusak Poldi egy arany gyűrű, Doboka Ferenc egy tört arany gyűrű, Dobai Erzsébet egy ezüst fülbevaló, Papp Alajosné egy arany gyűrű, Bencsik István egy arany gyűrű, Dobai Rózi egy arany fülbevaló, Utry Anus egy arany gyűrű, Dr. Baruch 3 K, Lów Károlyné egy arany pescségyűrű, 2 drb. karikagyűrű és 1 fülbevaló, Molnár Józsefné egy arany gyűrű, ezüst külstartó, karperec és egy tü. Einhorn Rudolfné egy kis arany fülbevaló és egy ezüst lánc, Schreiber Margit egy női arany gyűrű, Lázár Etelka egy ezüst gyűrű, Lázár Lenke tört arany, Reisz Rezsínke arany töredék, Muntean Remusz ezüst lánc, Muntean Viktoria egy pár ezüst fülbevaló, Özv. Dávid Györgyné 3 K, Özv. Szentpéteri Dávidné, 3 K, Kiss Ferencné egy pár arany fülbevaló, Kiss Margit egy pár arany fülbevaló, Kis Ilona egy pár ezüst és 1 drb. arany fülbevaló, Kis Sarolta egy ezüst lánc, Hegyi Dénesné egy kis arany karikagyűrű, Hegyi Erzsike egy pár arany fülbevaló, Barok Ibolyka egy ezüst karkötő, Barok István gimn. tanuló egy ezüst lánc, Muntean Miklós gimn. VIII. oszt. egy ezüst gyűrű, Muntean Helena egy arany gyűrű.

— **Madonna a lövészárokban.** Édekes dolgot mutat az egyik árokban fekvő hadnagy. A Madonna a lövészárokban. A kőszobor valamikor ott állott az egyik út mentén, a német és a francia állások között, állandóan golyózáporok kitéve. Egy sötét éjszakan négy hatalmas termetű bajor ement érte elhozta ide az árokba. A szobor alkotója félig művész, félig paraszt lehetett. Valami megható naivság árad el ennek a Máriának az arcán, valamint a szent kiseded játékos mozdulatain. A kő-Madonna most golyóktól mentesen itt van a német lövészárokban, borostyánnal övezve és a mi marcona hadfiaink mellett álomra térnének, levett sapkával térdelnek, imádkozva a Madonna szobra előtt.

— **A kolozsvári Oltáregyesület tagjai számára** Ft. P. Péntes István jézustársasági atya 1915. februárius hó 25-én csütörtökön este 7 órakor, 26-án pénteken és 27-én szombaton reggel 9 órakor és délután 1/2 órakor és 28-án vasárnap reggel 1/2 órakor a bel-

városi róm kath. elemi leányiskola földszinti termében lelki szent gyakorlatokat tart.

— **Két rendelet.** A hónap első napjával Berlinben új rendelet lépett életbe, amely szerint a kenyér, sütemény, burgonya, burgonyahéjak, főzelékek és gyümölcsök hulladékeit, valamint általában azokat a hulladékokat, amelyek takarmánykészítésre alkalmasak, összegyűjtve a rendőrhatalóságnak be kell szolgáltatni. Az ilyen hulladékokat kizárólag takarmányozási célokra szabad felhasználni, hogy így a takarmányhiány pótlásához a hulladékértékesítés leggazdaságosabb eszközével járuljanak hozzá. Nagyon fontos volna, ha a német intézkedést nálunk is követnék. De nem kisebb fontosságú az az osztrák rendelet sem, amelyet az osztrák földművelési miniszter adott ki a belügyminiszterrel egyetértően. A rendelet kötelezi az összes földbirtokosokat, hogy összes termőföldjeiket, amennyiben téli vetéssel már bevetve nem lennének, most tavasszal vessék be. A rendelet másik része a gazdasági bizottságokat utasítja, hogy a kellő utánjárással gondoskodjanak arról, hogy a tavaszi vetést kellő időben és teljes mértékben eszközöljék. Reméljük, hogy az osztrák rendeletet nálunk is követni fogja hasonló intézkedés.

— **A Vörös Félhold jelvényei.** A Vörös Félhold támogatására alakult országos bizottság művészi kivitelű jelvényeket készített, melyeket országszerte a török testvéremzet sebesültjeinek javára árusít. Aki ezt a jelvényt feltűzi, egyrészt a magyar-török testvériség mellett tüntet, másrészt pedig a Vörös Félhold magyarországi gyűjtését gyarapítja. A szép jelvény ára 1 korona, aki venni akar, legyen szíves levelezőlapon a Vörös Félhold bizottságához (Budapest Országháza) fordulni érte.

— **Tariózáások.** Statisztikai adatok szerint a német hadsereg elsősorban egészségügyi szolgálatokra, de részben őrzőjáratokra és őrzésre hozzávetőleg 6000 kutyát alkalmaz. — A magyar középiskolai tanárok közül 690. teljesít katonai szolgálatot. Németország tanárai közül eddig bevonult 6000. — Egy dreadnought építési költsége átlag 50 millió Kor. melyen 52 kormányozható lóhajó és 235 aeroplan volna beszerezhető. — Február 22.-től kezdve Berlinben minden személy heti 2 kg. kenyérről szóló utalványt kap. — Bécsben a közös kormány kimondta, hogy a sütés céljaira alkalmas árpa egy részét el kell venni a sör és malátagyártástól, most a kenyér biztosítása nagyobb érdek mint a sör gyártása.

IRODALOM.

Magyar kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5.-én és 20.-án Évi ára 12 Kor. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legújabb száma most jelent meg gazdag és változatos tartalommal:

Választói Jog. Választói Jogi Vizsgák. Arcképes Igazolványok Utmutatója cím alatt Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi áll. isk. ig. tanító a képviselői választói jogosultság alapkövetkei, az irni és olvasni tudást, a népiskolai hatodik osztály elvégzését igazoló bizonyítványok megszerzésének vizsgálati rendjét; folytatólag a vasuton való utazásnál használatos arcképes igazolványok és

más kedvezmények megnyerésének és kérelmezésének kérvény mintákkal is ellátott modozatait ismertető, hasznos vezérkönyvet állított össze és adott ki, mely az összes igényjogosult érdekeltet, de különösen az eljáró kiküldöttek kezében igen hasznos, jó munka. Ára 1 K 20. fill. Beszerzésre ajánljuk.

Hadi beszédek. A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemésítő beszédeket, amelyeket a háború óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasásai sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is renkívül becsek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tíz filéres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek a füzetnek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly meghatározó módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg, de kaphatók a dohánytözsékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háboruban elhast katonák özvegyei és árvái javára fordítjuk.

A gyakorlati latin nyelv új zsebszótára jelent meg a Schidlöf-szótár gyűjteményben, melyben eddig csak elő, modern nyelvek szótárai és nyelvkönyvei jelentek meg, mert a vállalat a gyakorlati nyelvtanítás célját szolgálja. A most megjelent szótár a latin közmondásokban, idézetekben, oklevelekben vagyis a gyakorlati életben előforduló mintegy hétézer szót tartalmazza. Szerzője: dr. Polgár Gy. Ödön, a pozsonyi kir. főgimn. tanára, a bevezető részben a latin nyelvet kevésbé ismerő olvasónak nyelvtani utasítást is ad, hogy az agyéként iskolai célt is szolgáló szótárt a művelt nagyközönség minél több haszonnal forgathassa. A nagyobb, mintegy ezer szóval bővebb, 16° zsebalaku kiadásnak ára fizetve 1 korona 50 fillér. A dióhéj kiadás mindkét része egybekötve 1 kor. bolti árbán jelent meg. Az új latin zsebszótár szintén a Schidlöf nyelvtanok és szótárak kiadójánál, Schenk Ferencz könyvkereskedőnél jelent meg, Budapest IV., Semmelweis-utca 15.

Új angol zsebnyelvkönyv. Tagadhatatlan, hogy Európa nyelvei között az angol mutat fel legnagyobb elterjedést és fontosságot. Nekünk magyaroknak pedig sajnos azért is fontos az angol nyelv tudása, mert rossz gazdasági viszonyaink miatt sereggestül vándorolnak ki Amerikába, ahol az angol nyelv tudása nélkül a legnagyobb nyomorba jut, vagy pedig csak napszámos munkával keresheti kenyerét a kivándorló. Ezért örömmel látjuk a Schenk féle zsebnyelvtanok sorában s most megjelent angol nyelvtant, amely rövid, népszerű módon van megírva. Nem nyelvtani szabályok halmazza ez a zsebkönyv hanem a gyakorlati életben szükséges nyelvi anyagnak a társalgásban való feldolgozása. A szerző Dr. Germanus Gyula keleti akadémiai tanár, aki éveken át élt Angolországban

és mint londoni angol hírlapok sokévi munkatársa a mindennapi használatban legszükségesebb nyelvyanyagot oly praktikus módon tudta összeállítani, hogy segítségével fáradság nélkül rövid időn belül a legszükségesebb angol nyelvtudást elsajátíthat. A nyelvkönyv társalgások formájában nemcsak az angol nyelvet tanítja, hanem megismerteti a tanulókat Anglia és Amerika viszonyaival, szokásaival. A csinos kiállítású könyv ára fizetve 1 Kor. Schenk Ferencz könyvkereskedő, Budapest, IV., Semmelweis utca 15. kiadásában jelent meg.

— **Rönn József: Légy férfi.** Fordította az esztergomi sz. Benedekrendi főgimn. Mária-Kongregációja. Kapható ugyanott. Ára: fizetve 50 fillér kötve 70 fillér.

A jó Matyasovszky Kasszián vezetése alatt álló kongregáció egy rendkívül értékes kis könyv tősgyökeres magyaros fordításával lepett meg bennünket. Olyan ez a kis könyv, amelyet minden serdüllő ifjú kezébe kellene adni, hogy abból tanulja meg az igaz életet és azzal lépjen be ebbe az ezer vesztéllyel teli világba. Minden megvan benne, amit csak kívánhatunk egy ifjúságnak szánt rövidlélegzetű munkától. Feltár minden akadályt, amelyekkel, ha megküzdünk, elérünk életcélunkat; a szép, igaz élet, minden eszközt, amelyet használnunk kell, ha boldog ifjúság után boldog férfi és öregkora akarunk magunknak. Különösen a célnélküli ismerettség-ről és a szerelemről szóló fejezetek ragadják meg az embert. Ma annyiféle 17-18 éves korában már állítólagos komoly szándékkal szerelmet táplál szívében és ennek feláldozza sokszor jövő életpályáját is, pedig ez mily vesztelmes, mindenki tudja, aki ismert valaha ilyen fiút. Komoly munkára alkalmatlan és legtöbbször félbemaradt, haszontalan tagja lesz a társadalomnak. Jön a kiábrándulás és lelke üressé, szívére válik. Szegény ifjú, olvassd el ezt a kis könyvet és belátod, hogy célod nem lehet sohasem ilyen szerelem. Hittanárok, prézesek, nevelők nem adhatnak hasznosabb könyvet tanítványaik kezébe, mint ezt. Adja Isten, hogy elterjedjen!

Szerkesztői üzenetek.

K. F.-né Szárhegy. „Szűz Mária Virágos Kertje” című könyv már sajtó alatt van. Áprilisban fog megjelenni. Májusra minden megrendelő megkapja. Ára vászonkötésben és postai szétküldéssel 1-80 K lesz. Ha esetleg tiszta jövedelem lesz a könyv után azt részben a csikmezei hadbavonultak árváinak és felerészben a kilyénfalvi templom javára szánta a kiadó. A könyv már most megrendelhető Péter Antal teol. tanárnál (Gyulafehérvár papnevelő intézet) 1-80 K előzetes beküldése mellett.

M. S. Barót. A háborúhoz nemcsak pénz kell, hanem amit a kassai püspök igaztalpraesetten írta, kell „erős lélek, egészséges test és elegendő pénz”.

Mese. Nem közölhető, mert kissé izléstelen. Ügyes technika, de kevés gondolat.

Budapest. Közölni fogjuk, igaz hogy megrovidítve. Májkor olvashatóbb írást és magyarosabb fogalmazást kérünk.

Mese. A másik bevált. Üdv.

Hogy lehet utazni Gyulafehérvárról?

1.) Budapest felé:

601. gyorsvonat ind. Gyf-várról reggel 3.37-kor—érkezik Bdp-re d. u. 1.25-kor.
607. személyvonat ind. Gy-fehérvárról reggel 4.25 érkezik. Bdp. este 7.25.
609. személyvonat, ind. Gyf. d. u. 2.33. érkezik. Bdp. reggel 5.45.

2.) Tövis felé:

610. személyvonat, ind. Gyf. d. u. 1.06-kor csatlakozása van Tövísen úgy Kolozsvar, mint Brassó felé és pedig: az 513. személyvonathoz, a mely Tövísről d. u. 2.05-kor érkezik és Kolozsvarra érkezik d. u. 5.24-kor.

és az 514. személyvonathoz, amely Tövísről indul d. u. 1.43-kor és érkezik Brassóban 8.56-kor este.

608. személyvonat indul Gyf-ről éjjel 11.08-kor, csatlakozik Kolozsvar felé az 511. személyvonathoz, mely indul Tövísről éjjel 3.08-kor és érkezik Kolozsvarra reggel 6.12-kor. Brassó felé az 512. személyvonat indul Tövísről éjjel 12.34. érkezik Brassóban reggel 7.53-kor.

604. gyorsvonat indul Gyf-ről éjjel 11.37 közvetlen vonat Brassóba, a hová reggel 6.33-kor érkezik.

Tövis-Nagyenyed között közlekedik az 559. személyvonat, amely Tövísről d. e. 8. 35-kor indul és Nagyenyedre érkezik d. e. 9.06-kor

Azonkívül Tövísről Bdp-felé este 8 órakor indul az 501. gyorsvonat és Brassó felé d. e. 8.45-kor az 502. gyorsvonat. Tehát Budapest Tövis között: 604, 608, 610, 601, 607 és 609 számú vonatok; Bdp-Brassó között az 502, 512, 514, 501, 511 és 513 sz. vonatok. Tövis-Nagyenyed között az 559. sz. vonat közlekedik.

A gyulafehérvári husfogyasztási szövetkezet

1915. március hó 14-én s ha akkor határozatképes nem volna 1915. március hó 21-én délután 5 órakor az Európa szálló ebédlőjében tartja meg

évi rendes közgyűlését, melyre a tagok tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. A mérleg és osztalék megállapítása.
3. A számadási felmentvény megadása.
4. Indítványok tárgyalása.

Az elnökség.

Sz. 306—1915.

K. B.

Klein Miksa és társa alvinci
Tárgy: fakereskedők iparvasuti ügye.

Hirdetmény.

Klein Miksa és társa alvinci fakereskedő cég azon kéressel fordult a vármegye közigazgatási bizottságához, hogy a Sárd és Igenpataka községek határában a gyulafehérvári—zalatnai helyi érdekű vasút, Sárd—Magyarigen állomáshoz való csatolásával általuk tervezett és fatermek szállítási céljaira egy iparvasút létesíthetése érdekében a közigazgatási bejárás rendelkezések el.

Ezen beadott keres folytatán, mivel a m. kir. kereskedelemügyi Minister úr 4060—1915. számú magas rendeletével a terveket a megtartandó közigazgatási bejárás céljaira jóváhagyhatónak találta. Alsófehérvármegye közigazgatási bizottsága folyó évi február hó 10-én tartott ülésében a közigazgatási bejárást elrendelte, ennek következtében a tervek egyik példánya Nagyenyeden a vármegye alispáni hivatalánál az irodaigazgatónál, a második példánya Magyarigen községben a község-házánál 15 napig közszemlére kitétetnek és felhivatnak érdekeltek, hogy

netáni észrevételeiket akár a közszemlére való kitétel ideje alatt írásban a vármegye közigazgatási bizottságához akár az ezennel 1915. év március hó 2-ikének (másodikának) délelőtti 10 órájára a sárd—magyarigeni állomás várótermébe kitűzött tárgyalás vezetőjének Cirner Ákos vm. II. főjegyzőnek szóval annál inkább adják elő, mivel ellenkező esetben a határozati előterjesztés minden további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Megjegyeztetik, hogy a mennyiben a tárgyalás a kitűzött napon befejezést nem nyerne, az a következő napokon fog folytatódni.

Nagyenyeden, 1915. febr. 10-én.
közig. biz. elnöke helyett:

Br. Bánffy Kázmír. alispán.

ORGONÁZNI TUDÓ EGYÉN

esetleg nyugalmazott kántor — ki családtagiainak taníttatása, nevelése, szempontjából városra vágyó: a **Kolozsvar-monostori hitközségben** 3 szoba, konyha, pince, padlás, mellékhelyiségek s szép kertből álló — évi 800 kor. értéknek megfelelő lakást nyerhetne; aminek ellenében a kántori, valamint sekrestyés-harangzó teendőket teljesítené Isten dicsőségére.

Megkeresések, ajánlatok **Kolozsvarra** (monostori út 134. sz. alá) intenzendők a rk. plehánia címére.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje
WIEN, Alapított 1838. GUÁR:
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és karpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dús választékban, mindenféle és ó-keresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

VÖRÖSKÖNYV

Ára

1

korona

postán bérmentve 1 K. 20
fill. beküldése ellenében.

Teljes kiadás!

A monarchia diplomáciai iratai, tárgyalásai, bizalmas követi jelentései, a világháború kitörésének előzményei és okai körül.

Az okmányok magyar szövegével.

Ártható: a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

VILÁGHÁBORÚ

képes krónikája.

A világháború összes eseményeinek hű és érdekes leírása
kötöny írók tollából, rendkívül sok érdekes képpel.

Megjelen minden csütörtökön.

Hetenkint egy füzet jelenik meg. Egy füzet ára 24 fillér.

Vidéki megrendelések csak utánvétel vagy a pénz előzetes be-
küldése ellenében eszközöltetnek, Egyes füzetek beküldéseért minden
füzetért 5 fillér, 4 füzet egyszeri küldésért 10 fill. póstadíj fizetendő.

Eddig 7 füzet jelent meg.

Kaphatók: **A püsp. Lyc. Könyvnyomdában
Gyulafehérvárt.**

Katholikus családok lapja!

„ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvo-
nalon szerkesztett szépirodalmi ké-
pes lap. Nem hiányozhatik egyetlen
katholikus intelligens család asztalá-
ról sem. Szerkeszti jeles katolikus
írók gárdája élén Izsóf Alajos. Előfi-
zetési ára egész évre 20, félévre 10,
negyedévre 5 K. Szerkesztőség és
kiadóhivatal, Budapest, VII., Damia-
nich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a
változatos tartalmú, aktuális képek-
ben gazdag folyóiratot közönségünk
figyelmébe s támogatásába.

Fehér vászon- és lenrongyok

bármily mennyiségben vétetnek:
Schäser Ferenc könyvnyomdájában.

Megbízható kath. cég!

A pécsi országos kiállításon
arany éremmel kitüntetve.

Ruzsinszky Béla

oltárépítő

PECS, Tábor-utca 4. sz.

11*12-26

Géperőre berendezett műinté-
zetében olcsón készít bemuta-
tott rajzok szerint oltárt, szó-
széket, padokat stb. Szállít tel-
jes templomberendezést és el-
vállal régi oltár és szószék
aranyozását és szob-
rok színezését.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)

egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a
legjobb szabású, minőségű és fino-
man kidolgozott reverendák és ci-
mádák, papi civil öltönyök előállí-
tására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Min-
dennemű egyházi ruhák: casulák
pluvialék velumok, baldachinmok
minisztráns ruhák zászlók, lobo-
gók, karingek, álbák, kehelyruhák
stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre sem
Bécsbe menni. Üzletem verseny-
képes minden pesti vagy bécsi
céggel úgy szabászat, mint ár és
minőség tekintetében. — Tessék
meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és
jól eszközöltetnek. — Költségvetés
és árjegyzék ingyen!

Személyesen is megjelenek.

12 16* - 26

FRANCIA NEMET ANGOL
VILÁGHÁBORÚ
MESTERKÖNYV
tanító nélkül
SCHIDLOF DE 1000
MÓDSZERÉVEL
AZ EGYES NYELVTANOK 10
FÜZETBEN TELJESÉRE 60F
DÍSZES VÁSZONMAPPABAN 7K
EGYBEGYÜJTVE 7K
KAPHATÓ:
SCHÄSER FERENC
papírkész, Gyulafehérvár.

Most jelent meg!

Kapható a Püspöki Lyceumi
könyvnyomdában Gyulafehérvárt

A háború képes krónikája

Az 1914-ik évi háború
Számos képpel és térképpel.

Szerkesztette: HAZAI HUGÓ, „Az Őrszem”
című katonai lap szerkesztője.

I. füzet. Ára 40 fillér.

A további füzetek kétheti időközökben fognak
megjelenni.

Postán bérmetve szállítva egyes füzetek 45 fill.

4 füzet egyszerre szállítva füzetenként 40 fillér.

A pénz előre beküldendő!

A plebániáknak és lelkeszi hivatalok-
nak szükséges összes

Egyházi nyomtatványok

valamint a zárszámadásokhoz szükséges

RELATIÓK

kaphatók a Püsp. Lyc. könyvnyom-
dájában Gyulafehérvárt.